

A. Why is this verse, and the mishnah that follows, chosen to be the portion of Torah studied every morning as part of reciting the daily blessings over Torah study before the morning service?

<p><u>Bamidbar chapter 6:24-26 (used with blessings over daily Torah study, and as the blessing over children and the priestly blessing)</u></p> <p>The LORD bless thee, and keep thee: The LORD make his face shine upon thee, and be gracious unto thee: The LORD lift up his countenance upon thee, and give thee peace.</p>	 <p><u>(במדבר פרק ו' כד)</u> יְבָרֶכֶךָ יְקוּם וַיִּשְׁמְרֶךָ: (כה) יָאֵר יְקוּם פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנֶּךָ: (כו) יִשָּׂא יְקוּם פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם:</p>
--	--

<p><u>Mishnah Peah 1:1 (used with blessings over daily Torah study)</u></p> <p>These are the things the fruits of which a man enjoys in this world, and the stock of which remains for him in the world to come: honouring one's parents, acts of kindness, arriving early at the house of study morning and evening, hospitality to strangers, visiting the sick, helping the needy bride, attending to the dead, devotion in prayer, and bringing peace between people (and between husband and wife) but the study of Torah is equal to them all.</p>	<p><u>משנה פאה/לימוד תורה בסידור</u></p> <p>אלו דברים שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא, ואלו הן: כיבוד אב ואם, גמילות חסדים, והשכמת בית המדרש שחרית וערבית, והכנסת אורחים, וביקור חולים, והכנסת כלה, ולוית המת, ועיון תפלה, והבאת שלום בין אדם לחברו (ובין איש לאשתו). ותלמוד תורה כנגד כולם.</p>
---	--

B. Why do you think it was important to Rabbi Isaac Luria to instruct his students to say the following statement before beginning to pray?

<p><u>Rabbi Chaim Vital, Sha'ar HaGilgulim</u> (1542 -1620, Safed)</p> <p>My teacher of blessed memory (Rabbi Isaac Luria, 1534-1572, Safed) instructed me and all the other companions that were with him, that before morning prayers, we should accept upon ourselves the positive commandment of "and love your neighbor as yourself".... And if there is a friend who God forbid, was in a time of trouble or had some kind of sickness in their family, they should participate in their sorrow and pray for that person, and so in all such matters one should participate together with their friends.</p>	<p><u>ר' חיים ויטל, שער הגלגולים, הקדמה ל"ח, עמ' קלד</u></p> <p>גם הזהיר מורי ז"ל (רב יצחק לוריא) שקודם תפלת שחרית נקבל עלינו מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך.... ואם איזה חבר ח"ו שעומד בצרה או יש לו איזה חולה בביתו או בבניו, ישתתף בצערו ותפלל עליו וכן בכל דבריו ישתתף לכל חבריו עמו.</p>
---	---

C. The following short prayers were written to be read immediately prior to discussing the meaning of the Mishnah in Avot 1:12 about Aaron the pursuer of peace.

<p><u>Rabbi Eliezer Azkari, Sefer Charedim, chapter 7</u> (1533-1600, Safed) May the Blessed One, merit me to be of the students of Hillel, and of the students of Aaron, who was a lover of peace and a pursuer of peace.</p>	<p><u>רב אליעזר אזקרי, ספר חרדים, סוף פרק ז'</u> יתברך יזכני להיות מתלמידיו (של הלל הזן) ומתלמידיו של אהרן שהיה אוהב שלום ורודף שלום.</p>
---	--

<p><u>Siddur Sim Shalom, p. 19</u> May it be Your will, Lord our G-d and G-d of our ancestors, to grant our portion in Your Torah. May we be disciples of Aaron the Kohen, loving peace and pursuing peace, loving our fellow creatures and drawing them near to the Torah.</p>	<p><u>סידור שים שלום (עמ' 18)</u> יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלקי אבותינו, שתתן חלקנו בתורתך וננהיה מתלמידיו של אהרן הכהן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.</p>
--	---

D. What is the meaning of "the third passage that reconciles them?"

<p><u>The Interpretive Principles of Rabbi Yishmael (n. 13)</u> Also, when two passages [seem to] contradict each other, [they are to be elucidated by] a third passage that reconciles them.</p>	<p><u>ברייתא דרבי ישמעאל (ספרא)</u> וכן שני כתובים המכחישים זה את זה עד שיבוא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם</p>
--	---

E. Why does the Kadish end with these words?

<p><u>End of Kadish Sim Shalom p. 20</u> May He who makes peace in His high places, make peace for us and all Israel. And say: Amen.</p>	<p><u>סוף קדיש ותפילת העמידה</u> עושה שלום (השלום) במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל. ואמרו אמן.</p>
<p><u>Sifre Bamidbar 42</u> Great is peace, for the heavens need peace. As it says "makes peace in high places" (Job 25:2). And the matter is an <i>afiori</i>, and what if a place that does not have enmity and hatred and enemies needs peace, all the more so a place that has all of these attributes.</p>	<p><u>ספרי במדבר מב (עמ' 47)</u> גדול שלום שהרי העליונים צריכין שלום. שנאמר "עושה שלום במרומיו" (איוב כה:ב) והרי דבר קל וחומר. ומה במקום שאין איבה ושנאה ובעיל דבבות צריכים שלום, קל וחומר למקום שיש בו כל המידות הללו.</p>

**How, in your opinion, did Rabbi Dovid of Lelov make peace in this story?
What may have been the effect of him saying this prayer with the two sides
in conflict present?**

<p><u>Derech Tzadikim, p. 49</u> I heard that the holy master Rabbi Davod of Lelov (1746 – 1814, Poland) of blessed memory traveled with his student R. Yizthak of Vurka (1799- 1848, Poland) to a certain place in order to make peace there. He prayed there. And after the prayer he ordered to have his wagon prepared to travel. The holy student R. Yitzhak of Vurka asked him: “Rabbi did we come in order to make peace and why leave right now?” And he answered him, “I have already made the peace in my prayers when I said “the Maker of Peace in Heaven will make peace upon us and all of Israel.”</p>	<p><u>דרך צדיקים, עמ' 49</u> שמעתי שרבי דוד מלעלוב ז"ל נסע עם תלמידו רבי יצחק מווארקע ז"ל למקום אחד עבור לעשות שלום שם. והתפלל שם. ואחר התפילה צוה דוד מלעלוב לרתום העגלה ולנסוע משם. ושאלו ר' יצחק מווארקע ז"ל רבי הלא באתם הנה עבור עשות שלום ומדוע תחזרו מיד? והשיב לו כבר פעלתי השלום בתפילתי באמרי 'עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועכ"ו'.</p>
--	---

F. What does it mean that G-d creates darkness, makes peace and creates all?

<p><u>Shacharit, Sim Shalom, p. 340</u> Blessed are You, Lord our G-d, King of the Universe, who forms light and creates darkness, makes peace and creates all.</p>	<p><u>תפילת שחרית</u> ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא את הכל.</p>
<p><u>Sifra Behukotai 5:1</u> As it says "makes peace and creates evil (all) (Isaiah 45:7), for the peace is equal to all.</p>	<p><u>ספרא בחוקותי פרשה א</u> וכן הוא אומר "עושה שלום ובורא רע (הכל)" (ישעיה מה:ז) מגיד שהשלום שקול כנגד הכל.</p>

G. Why do you think it is important to conclude the silent prayer with the blessing of peace?

<p><u>Final blessing in Silent Prayer (Amidah), Sim Shalom p. 361</u> Grant peace, goodness and blessing, grace, loving-kindness and compassion to us and all Israel Your people. Bless us, our Father, all as one, with the light of Your face, for by the light of Your face You have given us, Lord our G-d, the Torah of Life and love of kindness, righteousness, blessing, compassion, life and peace. May it be good in Your eyes to bless Your people Israel at</p>	<p><u>ברכה אחרונה, תפילת העמידה</u> שים שלום טוב וברכה, חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך. ברכנו אבינו כלנו כאחד באור פניך כי באור פנים נתת לנו, ה' אלקינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום. וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל</p>
--	---

every time, in every hour, with Your peace. Blessed are You, Lord, who blesses His people Israel with Peace.	בכל עת ובכל שעה בשלומך. ברוך אתה ה', המברך את עמו ישראל בשלום.
--	---

Rav Nachman of Brezlav (1773-1810, Uman), after quoting this prayer adds his own personal prayer for peace. What new aspects of praying for peace does he add?

<p><u>Rav Nachman of Brezlav, Liqutei Tefilot, Part II, 19</u> 'Grant peace, goodness and blessing, grace, loving-kindness and compassion to us and all Israel Your people.'</p> <p>Lord of Peace! King to Whom all Peace belongs! Bless us in peace! And preserve me, and all the members of my family for good life and for peace, and save us for poverty and for scarcity. Master of the Universe! Have compassion upon us and all the people of Israel and protect us, and save us from fighting and conflict, for You know how much conflict is hated and great is peace! Teach me and instruct me how to behave with all people in the world in a manner that I can be in peace with all the people of the world, and even with those who disagree with me. Grant in my heart a true path of advice according to your good will, that I should merit to know how to behave with them, with every single person in a way that I will not hold onto conflict, rather I should merit to always be a lover of peace and a pursuer of peace as it is says "Shun evil and do good, seek peace and pursue it." (Psalms 34:15).</p>	<p><u>רב נחמן מברסלב, ליקוטי תפילות, חלק ב', יט</u> "שים שלום טובה וברכה חיים חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך." אדון השלום, מלך שהשלום שלו, ברכנו בשלום ותפקדני אותי ואת כל בני ביתי לחיים טובים ולשלום, ותצילנו מן העניות ומן החסר. רבוננו של עולם, רחם עלינו ועל כל ישראל ושמרנו והצילנו מן הריב ומחלוקת, כי אתה יודע כמה שנאו המחלוקת וגדול השלום. לדמני והרני איך להתנהג עם כל באי עולם באופן שאזכה להיות בשלום יחדו עם כל בני תבל, ואפלו עם החולקים עלי, תתן בלבי דרך עצה אמתית כרצונך הטוב שאזכה לידע איך להתנהג עמהם עם כל אחד ואחד באופן שלא אחזיק במחלוקת רק אזכה להיות תמיד אוהב שלום ורודף שלום באמת. כמו שכתוב "סור מרע ועשה טוב, בקש שלום ורדפהו" (תהלים לד:טו)</p>
---	---

**H. The following are other prayers for peace Rabbi Nachman wrote.
What other aspects does he add here?**

<p><u>Rav Nachman of Bratzlav, Liquei Tefilot Par I: beginning of Prayer 95</u> Lord of Peace! King to Whom all Peace belongs! Maker of Peace and Creator of All! Help and save us all that we may ever be worthy to hold firmly to the attribute of peace. Let there be a great and truthful peace between each and every person, between every husband and wife. May there be no strife (machloket), not even inner strife (machloket), among all humanity. For You are the Maker of peace even in the heavens where You bring together two opposites – fire and water- and unite them. Through Your great miracles you make peace between them.</p> <p>Draw forth a vast peace upon us and upon the entire world, For You alone can unite opposites, bring them together, as one, in peace, and in great love. May You encompass us together with one mind and with one heart to draw to You and to Your teachings in truth.</p> <p>And may all humanity be joined into one fellowship to do Your will with a complete and perfect heart.</p> <p>Lore of Peace! Bless us with peace, and through peace may all blessing, all salvation and all holiness flow down to us.</p>	<p><u>רב נחמן מברסלב, ליקוטי תפלות חלק א', צ"ה</u> אדון השלום. מלך שהשלום שלו. עושה שלום ובורא את הכל! עזרנו והושיענו כולנו שנזכה תמיד לאחוז במדת השלום ויהיה שלום גדול באמת בין כל אדם לחבירו ובין איש לאשתו, ולא יהיה שום מחלוקת אפילו בלב בין כל בני אדם, כי אתה עושה שלום במרומיך, ואתה מחבר שני הפכים יחד, אש ומים, ובנפלאותיך העצומים אתה עושה שלום ביניהם, וכן תמשוך שלום גדול עלינו ועל כל העולם כולו, באופן שיתחברו כל ההכפים יחד בשלום גדול ובאהבה גדולה. יכללו כולם בדעה אחת ולב אחד להתקרב אליך. ולתורתך באמת, ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם, י"י שלום ברכנו בשלום, ועי"ז תמשוך עלינו כל הברכות וכל ההשפעות וכל הישועות.</p>
<p><u>Rebbi Nachman of Breslav, Liquei Tefilot Part II, 53</u> May it be thy will to put an end to war and bloodshed on earth, and to spread a great and wonderful peace over the whole world, so that nation shall not lift up sword against nation, neither shall they learn war anymore. (Isaiah 2:4) ...And let it come to pass in our time as it is written, "And I will give peace in the land, and you shall lie down and none shall make you</p>	<p><u>רב נחמן מברסלב, ליקוטי תפלות חלק ב', נג</u> יהי רצון מלפניך שתבטל מלחמות ושפיכות דמים מן העולם ותמשיך שלום גדול ונפלא בעולם ולא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה.... ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד</p>

afraid. I will drive the wild beasts from the land, and neither shall the sword go through your land. (Leviticus, 26:6)	והשבתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבור בארצכם (ויקרא כו:ו)
---	--

I. The following is said immediately before falling asleep. Why, in your opinion, is it important to forgive before going to sleep?

<p>Shema before Sleep at Night I hereby forgive anyone who has angered or provoked me or sinned against me, physically or financially or by failing to give me due respect, or in any other matter relating to me, involuntary or willingly, inadvertently or deliberately, whether in word or deed: let no one incur punishment because of me.</p>	<p>קריאת שמע על המטה (סידור קורן) הריני מוחל לכל מי שהכעיס והקניט אותי או שחטא כנגדי, בין בגופי בין בממוני בין בכבודי בין בכל אשר לי, בין באונס בין ברצון, בין בשוגג בין במזיד, בין בדבור בין במעשה, ולא יענש שום אדם בסבתי.</p>
<p>Talmud Bavli, Megillah 28a Mar Zutra when he climbed into his bed said, I forgive all who have vexed me.</p>	<p>בבלי מגילה כ"ע"א מר זוטרא בריה דרב נחמן כי הוה סליק לפורייא אמ' הכי שרי ליה ומחיל ליה לכל מן דצערן</p>

J. What does it mean that Torah scholars increase peace in the world? How?

<p>Very end of Shacharit services (Also end of Yerushalmi Berachot [T.B. Berachot 19a, end of T.B. Berachot, T.B. Chagiqah, T.B. Yavamoth, T.B. Sukkah, T.B. Nazir, T.B. Keritut])</p> <p>R. Elazar said on behalf of Rabbi Chanina: Torah scholars (lit. students of wise people) increase peace in the world. As it is said: "And all your children will be students of Hashem, and your children will have peace" (Isaiah 54:13) – do not read 'bonaich' (your children), but 'banaich' (your builders).</p>	<p>סוף תפילת שחרית (סוף ירושלמי ברכות, בבלי ברכות י"ט ע"א, סוף בבלי ברכות, סוף בבלי חגיגה, סוף בבלי יבמות, סוף בבלי סוכה, סוף בבלי נזיר, סוף בבלי כריתות, סוף פרק 'לא היו כופתין' בבבלי תמיד. סוף ספרי דברים, סוף אבות דרבי נתן נו' ב</p> <p>אמר ר' אלעזר בשם ר' חנינא: תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם. מה טעמא? "וכל בניך לימוד ה' רוב שלום בניך." (ישעיה נד:יג).</p>
---	--

<p><u>(1) Rabbi Elimelech of Lizhensk (1717-1787)</u> <u>Noam Elimelech</u></p> <p>And this is the meaning of "Torah Scholars increase peace in the world" – meaning, those wise scholars who hold themselves as students ... they increase peace both in Heaven and on Earth, and they bring blessings and good influences in the world below.</p>		<p><u>רבי אלימלך מליזקנסק</u> <u>נועם אלימלך הוספות</u> <u>ליקוטי שושנה</u></p> <p>זהו פירוש (ברכות סד א) תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, פירוש אותם חכמים המחזיקים עצמם לתלמידים ... הם מרבים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה וגורמים ברכות והשפעות לעולם התחתון.</p>
---	--	---

<p><u>(2) Rabbi Yitzchak Abuhav, 15 cen. Spain, Menorat HaMaor</u></p> <p>And a (Torah scholar) should be merciful with all creatures, compassionate to the poor, a salvation to the destitute, a friend to wise people, a brother to the righteous, a companion to the simple, a friend to the <i>hassidim</i>, merciful to students, a father to the orphan, a husband to the widow, a reminder to the intellectual, a teacher to the simple, a joy to the person struggling through the day. And any one who rejoices those who are in pain and suffering, and consols the mourners, and speaks to the hearts of the poor and the unfortunate, it is certain that he will be of the world to come. As we have learned in the Babylonian Talmud Ta'anit about Rabbi Berokah Chozah who was in the marketplace, Rabbi Beroka Hoza'ah was standing in the market of Debey Lapat.</p>	<p><u>רבי יצחק אבוהב הספרדי, מאה 15</u> <u>מנורת המאור פרק כ - דרך ארץ עמוד 411</u></p> <p>ויהיה חונן לבריות, חומל לאביון, מושיע לעני, חבר לחכמים, אח לצדיקים, עמית לתמימים, רע לחסידים, רחמן לתלמידים, אב ליתום, בעל לאלמנה, מזכיר למשכיל, מלמד לפתי, שמחה לקשה יום. וכל המשמח לעגומים ונכאבים, ומנחם אבילים, ודובר על לב עניים ואומללים, מובטח לו שהוא בן עולם הבא. כדגרסי' בפרק סדר תעניות רב ברוקה חוזאה הוה קאי בשוקא...אתא אליהו זכור לטוב, איתחזי ליה. אמ' ליה, מי איכא בהאי שוקא בר נש דחזי דעלמא דאתי. אמ' ליה, אלין תרין גוברין מן בני עלמא דאתי נינהו. אזל בתריהו. אמ' להו, מאי עבידתיכו. אמ' להו, אינשי בדיחי אנן, פי' שמחים, וכי חזינן איניש דעציב מבדחינן ליה, אי נמי אי חזינן תרי דאית להו תיגרא, פי' מריבה, בהדי הדדי, טרחינן</p>
---	---

<p>Elijah came and appeared to him. [R. Beroka] asked "Who, in this market, has a share in the world to come?" ... He replied "These two have a share in the world to come." [Rabbi Beroka] asked them, "What is your occupation?" They replied, "We are jesters, when we see men depressed we cheer them up; furthermore when we see two people quarrelling we strive hard to make peace between them.".....</p> <p>And any Torah scholar, who is careful in any of these, and acts appropriately in all aspects of what I wrote, he is called a Torah Scholar, righteous and fair, honest, trustworthy, honors G-d and His Holy Torah. And through the merit of Torah scholars, G-d brings peace to the world, as it is said "Rabbi Eliezer said Rabbi Haninah, Torah scholars increase peace in the world".....</p>	<p>ועבדין שלמא בהדיהו. וכל תלמיד חכם, שהוא נזהר בכל ענייניו, ומתנהג כדין וכשורה בכל מה שכתבתי, הרי זה נקרא תלמיד חכם צדיק והגון, ישר ונאמן, מכבד להב"ה ולתורתו הקדושה. ובזכות תלמידי חכמים מביא הב"ה שלום לעולם, דתנן אמ' ר' אלעזר אמ' ר' חנינא, תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, שנא' וכל בניך לימודי ה' ורב שלום בניך.</p>
--	--

<p><u>(3) Rabbi Yitzchak b. Aaron Minkovsky (1784- 1852, Lithuania) Keren Orah, (end of Yevamoth)</u></p> <p>And behold in the beginning of our Tractate, there is a big <i>machloket</i> (conflict) between Beit Shammai and Beit Hillel. And we learned there that "even though (they had these disagreements) they did not prevent themselves from marrying each other." In order to fulfill "peace and truth kissed". For the purpose of machloket is to increase love and peace and the unity of all ends. And for this purpose the (Tractate) concludes with the words of Rabbi Eliezer "Torah scholars increase peace in the world...." And this can be explained that even though</p>	<p><u>רבי יצחק ב"ר אהרן מינקובסקי (1784-1852, ליטא) קרן אורה מסכת יבמות דף קכב עמוד ב</u></p> <p>והנה התחלת מכילתין היא במחלוקת גדולה בין ב"ש לב"ה בצרות לאחין. ותנן התם אף על פי כן לא נמנעו מלישא נשים כו' לקיים האמת והשלום אהבו, כי תכלית מחלוקת להוסיף אהבה ושלום ביחוד כל הקצוות. ולכוונה הזאת נסתיים בדברי ר"א תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, שנאמר וכל בניך לימודי ה' ורב שלום בניך, אל תיקרי בניך אלא בוניך, והוא מבואר על פי דברינו. כי אע"פ שהמחלוקת מצוי' בין החכמים עכ"ז הוא תכלית השלום. והוא דוגמת בונה בנין אשר בוניו יפרדו זה מזה, זה לצפון וזה לדרום ולמזרח ולמערב, והמה מרוחקים זה מזה בקצוות מתחלפות עכ"ז על ידם יבנה בנין שלם, מפני אשר יכוונו אל תכלית אח'</p>
--	---

machloket (conflict) is found between Torah scholars, never the less, it is for the purpose of peace. And it is likened to the builder of a building, who's builders split up this one from that one, this one to the north, this one to the south, this to the east and this to the west, and they are all far away from each other on polar extremes, never the less through them the complete house is built. For they all had intention of one purpose to make a complete building and to combine the tent to be one. So too are the scholars in their machlokot (conflicts) who have intention towards one source, and they learn Torah for the sake of learning, to achieve His oneness and uniqueness, and through this the peace and unity increases, and this is what was said "those who learn Hashem, don't call them your sons (banayich) but your builders (bonayich), because when the builders of the study of Hashem intend, they intend to learning for pure reasons, "and your children shall have much peace."

לעשות הבנין שלם ולחבר את האהל להיות אח', כמו כן החכמים במחלקותן יכוונו אל מקור אח', ולומדין תורה לשמה להשיג יחוד ואחדות ית', על ידי זה מתרבה השלום והאחדות, וזש"נ וכל בניך לימודי ה' אל תיקרי בניך אלא בוניך, כי כאשר יכוונו הבונים בלימודי ה' היינו לימוד תורה לשמה ורב שלום בניך.

(4) Rabbi Chaim Shabbtai, 1550-1647, Salonki, Responsa Torat Chayim

And may Hashem, blessed be He, place in the hearts of Torah scholars love, brotherhood, peace and friendship of Torah scholars increasing peace in the world.

ר' חיים שבתי (מהרח"ש) 1550-1647, סלוניקי שו"ת תורת חיים

חלק ב סימן לג

וה' יתברך ישים בלב תלמידי חכמים אהבה ואחוה שלום ורעות תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם..

**K. The following are special prayers recited only on Shabbat.
Why do we light Shabbat candles? What is it a symbol of?**

<p>Candle Lighting <u>Sim Shalom</u>, p. 717 Blessed are You, Lord our G d, King of the Universe, who has made us holy through His commandemts, and has commanded us to light the Sabbath light.</p>	<p><u>הדלקת נרות</u> ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של שבת.</p>
<p><u>Talmud Bavli Shabbat 23b</u> [If one can only afford either] a Shabbat candle or kiddush, the candle is preferable, because of Shalom Bayit.</p>	<p><u>בבלי שבת כג ע"ב</u> נר ביתו וקידוש היום, נר ביתו עדיף משום שלום ביתו.</p>
<p><u>Rashi Shabbat 23b</u> "Shalom Bayit" ... Because the family are troubled if they sit in the dark.</p>	<p><u>רש"י מסכת שבת דף כג עמוד ב</u> ...הדלקת נר בשבת, שבני ביתו מצטערין לישב בחשך.</p>
<p><u>Rashi, Shabbat 25b</u> "And candle lighting" ... And in a place where there is no (Shabbat) candle there is no peace, for one walks and stumbles and walks in darkness.</p>	<p><u>רש"י שבת כה ע"ב</u> הדלקת נר בשבת - ... ובמקום שאין נר אין שלום, שהולך ונכשל והולך באפילה.</p>
<p><u>Rambam Hilchot Megillah Hannukah 4:14</u> If [a person has the opportunity to fulfill only one of two mitzvot,] lighting a lamp for one's home [i.e., Sabbath candles] or lighting a Chanukah lamp - or, alternatively, lighting a lamp for one's home or reciting <i>kiddush</i> - the lamp for one's home receives priority, since it generates peace within the home. [Peace is of primary importance, as reflected by the mitzvah requiring] G-d's name to be blotted out to create peace between a husband and his wife. Peace is great, for the entire Torah was given to bring about peace within the world, as [Proverbs 3:17] states: "Its ways are pleasant ways and all its paths are peace."</p>	<p><u>רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה ד:יד</u> <u>(ע"פ בבלי שבת כג ע"ב)</u> היה לפניו נר ביתו ונר חנוכה או נר ביתו וקדוש היום נר ביתו קודם משום שלום ביתו שהרי השם הנמחק לעשות שלום בין איש לאשתו, גדול השלום שכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם שנאמר דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום.</p>
<p><u>Talmud Yerushalmi, Sotah 1:4 (5th Cen)</u> She went home and found that the light had gone out. Her husband said to her, "where have you been?"</p>	<p><u>ירושלמי סוטה א:ד (טז:ד)</u> אזלת בעית מיעול לביתיה ואשכחת בוצינא מיטפי אמר לה בעלה הן הוייתה</p>

What does it mean to welcome the Sabbath Queen in peace and to come to peace?

<p><u>Lekha Dodi, p. 264</u> <u>(version of Rabbi Moshe iben Machir, 16th cen. Safed) (א))</u> Come in peace, O crown of her husband; Come with joy and jubilation Among the faithful of the treasured people, Enter, O bride! Enter O bride. [Enter, O bride! Enter O bride. To peace, Queen of Shabbat.]</p>	<p><u>לכה דודי ע"פ רבי משה ב"ר יהודה אבן מכיר</u> <u>ספר סדר היום סדר קבלת שבת והדלקת הנר ותפלת ערבית</u> בואי בשלום עטרת בעלה גם בשמחה ובצהלה תוך אמוני עם סגלה בואי כלה בואי כלה [בואי כלה בואי כלה בואי לשלום שבת מלכתא]</p>
---	---

Why do we say shalom aleichem on Shabbat?

<p><u>Shalom Aleichem (א))</u> Enter in peace, Angels of peace, angels of the Most High, From the supreme King of Kings, The Holy One, blessed be He.</p>	<p><u>שלום עליכם</u> בואכם לשלום מלאכי השלום, מלאכי עליון ממלך מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא</p>
<p><u>Rebbi Yekutiel Yehudah Halbershtam (Admor of Sanz-Kolenzberg, 1905-1994)</u> [In response to a question why <i>Shalom Aleichem</i> is said only on a regular Friday night and not on a Friday night that is on a Yom Tov] "Shalom aleichem malachey hashalom ('Peace upon you, angels of peace)" note carefully, that they (the angels) expel the conflicts that took place on the eve of Shabbat, however, when Friday night falls on a Yom Tov, there is (already) an obligation to be happy, and all conflicts and strife are nullified, there is no need to say, on the night of Shabbat, shalom aleichem.</p>	<p><u>רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם</u> <u>שו"ת דברי יציב חלק או"ח ס' קכג:ד</u> שפרש למה אומרים "שלום עליכם מלאכי השלום" בליל שבת רגיל דווקא ולא בליל יום טוב שחל להיות בשבת, וכותב, אחרי שהוא מביא את הסיפור שלנו "ולזה י"ל (יש לומר) שאומרים 'שלום עליכם מלאכי השלום' דייקא, שהם מסייעים לגרש המחלוקת שנעשה בער"ש (ערב שבת), אבל ביו"ט שחל בער"ש (בערב שבת) שיש חיוב שמחה ובטלה המחלוקת והריב, לא בעי למימר בליל ש"ק (שבת קודש) שלום עליכם וגו'."</p>

Shabbat Morning

What is the connection between not speaking evil and pursuing peace?

<p>Shabbat Psukey Dezimrah, Psalms 34 Who desires life, Loving each day to see good? Then guard your tongue from evil And your lips from speaking deceit. Turn from evil and do good; Seek peace and pursue it.</p>	<p>Mee ha'eesh. Hachafetz chayim. Ohev yamim Lirot tov. Netzor leshonchah merah Usfatechah midaber mirmah. Soor merah, asehv tov, bakesh shalom Ve'radfehu.</p>	<p>תהלים פרק לד (יג) מי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב: (יד) נצר לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה: (טו) סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו:</p>
---	---	--

What does it mean that Elijah will not come “push away nor to bring near, but to make peace in the world”?

<p>Malachi ch. 3 (23) Lo, I will send the prophet Elijah to you before the coming of the awesome, fearful day of the Lord. (24) He shall reconcile parents with children and children with their parents.</p>	<p>מלאכי פרק ג (כג) הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום יקוק הגדול והנורא: (כד) והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם...</p>
<p>Mishna Eduyot 8:7 The Sages say neither to push away nor to bring near, but [Eliyahu will come] to make peace in the world, for it is said, “Behold I send to you Eliyahu the prophet, etc., and he shall turn the heart of the fathers to the children and the heart of the children to their fathers.”</p>	<p>משנה מסכת עדויות פרק ח וחכמים אומרים (אין אליהו בא) לא לרחק ולא לקרב אלא לעשות שלום בעולם שנאמר (מלאכי ג') הנני שולח לכם את אליה הנביא וגומר והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם:</p>

Write a short tefilah in honor of 9Adar: Jewish Week of Constructive Conflict.

May it be Your
Will
Adonai, Our G-d

יהי רצון מלפניך,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וְאֲמוֹתֵינוּ
...

Daniel is the director of the Pardes Center for Judaism and Conflict Resolution. He holds a Ph.D. from Bar Ilan University's Program for Conflict Resolution, Management and Negotiation writing on Jewish models of conflict resolution, peacemaking, and reconciliation. Daniel has been teaching advanced rabbinics, Bible, conflict resolution and other subjects at Pardes for over fifteen years. Daniel is also a lecturer at Bar Ilan's Program for Conflict Resolution, a senior research fellow at George Mason University's Center for World Religions, Diplomacy and Conflict Resolution and an Israeli certified court mediator. He holds a MA in Talmud from Hebrew University, a B.Ed in Jewish Philosophy and Talmud from Herzog Teachers' College, and studied for eight years in Yeshivat Har-Etzion, during which time he received rabbinic ordination. Daniel is married with four children and lives in Jerusalem.

✉ danielr@pardes.org.il

THE PARDES RODEF SHALOM SCHOOL PROGRAM is a joint venture of the Pardes Center for Jewish Educators and the Pardes Center for Judaism and Conflict. www.pardes.org.il/prss.

THE PARDES INSTITUTE OF JEWISH STUDIES is an open, co-ed and non-denominational learning community, based in Jerusalem and with programs worldwide. Pardes offers a variety of short- and long-term learning opportunities, including a Year program, Educators programs, summer programs and events throughout the year. For more information see www.pardes.org.il.